

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bliżynie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bliżynie jest gminną jednostką organizacyjną, utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 8 447 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Mariusz Walachnia.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bliżynie został utworzony na mocy Uchwały Nr XI/57/90 Gminnej Rady Narodowej w Bliżynie z dnia 2 marca 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bliżynie” oraz Zarządzenia Nr 1/90 Zarządu Gminy w Bliżynie z dnia 4 września 1990 roku w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bliżynie. Ośrodek posiada własny REGON 290622538 i NIP 663 14 01 183.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bliżynie jest Pani Zofia Nowak-Walachnia.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut Ośrodka przyjęty Uchwałą Nr XXXIV/212/2013 Rady Gminy Bliżyn z dnia 30 grudnia 2013 r.

Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 18/10 Wójta Gminy Bliżyn z dnia 28 kwietnia 2010 roku.

Uchwałą Nr XXIV/140/2012 Rady Gminy Bliżyn z dnia 29 października 2012 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bliżynie.

Uchwałą Nr XXXV/226/2014 Rady Gminy Bliżyn z dnia 11 lutego 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Uchwałą Nr XXXV/224/2014 Rady Gminy Bliżyn z dnia 11 lutego 2014 r. w sprawie ustalenia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Uchwałę Nr XXXV/224/2014 Rady Gminy Bliżyn z dnia 11 lutego 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Upoważnienie Wójta Gminy Bliżyn z dnia 26.05.2004 r. dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bliżynie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy,

Upoważnienie Wójta Gminy Bliżyn z dnia 4.12.2013 r. dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bliżynie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Upoważnienie Wójta Gminy Bliżyn z dnia 20.01.2012 r. dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bliżynie do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz do wydawania w tych sprawach decyzji.

Upoważnienie Wójta Gminy Bliżyn z dnia 3.12.2009 r. dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bliżynie do załatwiania spraw i wydawania decyzji administracyjnych dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej w stosunku do osób, o których mowa w art. 2 ust.1 pkt 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Upoważnienie Wójta Gminy Bliżyn z dnia 08.07.2014 r. dla specjalisty pracy socjalnej Pani Danuty Czarneckiej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Upoważnienie Wójta Gminy Bliżyn z dnia 20.01.2004 r. dla pracownika socjalnego Pani Moniki Łukomskiej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – koordynator kontroli – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 327/2014 z dnia 3 kwietnia 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

2. Barbara Nowak – Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 326/2014 z dnia 3 kwietnia 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej* pod poz. 8/2014.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 9 – 11 kwietnia 2014 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2013 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 poz. 135).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bliżynie mieści się w budynku Samodzielnego Podstawowego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Bliżynie, przy ulicy VI Wieków Bliżyna 2, tel. 41 25 41 326. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje 4 pomieszczenia usytuowane na piętrze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność (w 1 pokoju pracuje 5 pracowników socjalnych).

W/D

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest bezrobocie i ubóstwo.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub w kasie Ośrodka Pomocy Społecznej w Bliżynie.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

W dniu kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bliżynie zatrudnionych na umowę o pracę było 12 osób pracujących bezpośrednio w obszarze pomocy społecznej: kierownik, 5 pracowników socjalnych i 6 opiekunek środowiskowych.

Przedmiotem kontroli było zbadanie zgodności kwalifikacji kadry kierowniczej Ośrodka oraz pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu pomocy społecznej z przepisami ustawy o pomocy społecznej.

W toku kontroli stwierdzono, iż Kierownik Ośrodka oraz pracownicy socjalni posiadają wymagane na danym stanowisku kwalifikacje i staż pracy (Załącznik Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz pracowników świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi). Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej Kierownik ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $8\ 447/5 = 1\ 689$ osób

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 1 689 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z danych zawartych w rocznym sprawozdaniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka (Zał. Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, iż w roku 2013 pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **114 osób**, z czego 78 to osoby samotne. Za 83 osoby Ośrodek odprowadzał składkę zdrowotną, koszt której wyniósł 33 419 zł. W roku bieżącym do dnia kontroli zasiłki stałe wypłacane są dla 99 osób i za 70 osób Ośrodek odprowadza składkę zdrowotną.

Kontroli poddano losowo wybrane akta stałych zasiłkobiorców, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

PS.ZS.8210.456.2013; OPS.5100.ZS.52.2014; OPS.5100.ZS.57.2014; PS.8210.ZS.95.2013; OPS.5100.ZS.53.2014; PS.8210.ZS.92.2013; OPS.5100.ZS.55.2014; OPS.5100.ZS.58.2014; OPS.5100.ZS.51.2014; OPS.5100.ZS.34.2014; OPS.5100.ZS.29.2014.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty zawierają datę wpływu do ośrodka.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz upoważnienie Wójta do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej. W części decyzji nie przywołano rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i ustawy o świadczeniach zdrowotnych, w oparciu o którą odprowadzane są składki na ubezpieczenie zdrowotne, a także we wszystkich skontrolowanych decyzjach brak publikatora ustawy Kodeks postępowania administracyjnego. W podstawie prawnej decyzji przywoływano art. 108 k.p.a., w sentencji informowano klienta o tym fakcie oraz uzasadniano powód nadania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

RS

W części sprawdzonych akt przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych, w części brak było wywiadów kontrolnych.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji. Decyzje o przyznaniu pomocy były odbierane osobiście lub przekazywane za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Kierownika OPS (Zał. Nr 2) wynika, iż w roku 2013 pomoc okresową przyznano ¹¹¹¹ ~~168~~ osobom. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 98 osób. W roku 2014 do dnia kontroli pomocą okresową objęto ogółem 12 osób, głównie z tytułu bezrobocia.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

PS.ZO.8211.118.2013; OPS.5101.ZO.8.2014; PS.ZO.8211.108.2013;
OPS.5101.ZO.10.2014; PS.ZO.8211.154.2013; PS.ZO.8211.45.2013; PS.ZO.8211.86.2013;
PS.ZO.8211.114.2013; PS.ZO.8211.109.2013; PS.8211.ZO.68.2013; OPS.6.5101.ZO.2014.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz upoważnienie Wójta do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej. Brak było rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz publikatora kodeksu postępowania administracyjnego. W podstawie prawnej decyzji przywoływano art. 108 k.p.a., w sentencji informowano klienta o tym fakcie oraz uzasadniano powód nadania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach

znajdowały się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowego urzędu pracy, zaświadczenia lub oświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych. Zespół kontrolny stwierdził, iż część świadczeń była przyznawana niezgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, w którym jest mowa, iż „pomoc przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek”. Według wyjaśnień Kierownika jednostki sposób przyznawania zasiłków okresowych został uzależniony od składanych do Wydziału Polityki Społecznej zapotrzebowań na środki finansowe i momentu ich otrzymania. Zespół inspektorów stwierdził, że jest to niezgodne z ustawą i pouczył o zmianie postępowania.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacano zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej. Natomiast stwierdzono uchybienia w trybie przyznawania świadczeń.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z danych zawartych w sprawozdaniu z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za 2013 roku oraz z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, iż pomocą w tym zakresie objęto ogółem **433 osób**. Całkowity koszt Programu wyniósł **149 041 zł**. Pomoc w formie posiłków otrzymały **ogółem 221 osób**, w tym dzieci do 7 roku życia – 48 i 184 uczniów. W 2013 roku Ośrodek przyznał pomoc w formie zasiłku pieniężnego na zakup posiłku lub żywności **78 rodzin** na kwotę **44 127 zł**.

W roku 2014 gorący posiłek otrzymuje 116 osób.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Bliżyn:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów w 2013 roku	Liczba dożywianych uczniów do 31.03.2014 r.	Koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Zespół Szkół w Bliżynie	I – II - 75 III – IV - 74	67	1,70 zł 2,00 zł	gorący posiłek
2.	Szkoła Podstawowa w Sorbinie	I – II - 12 III – IV - 8	5	5,50 zł	gorący posiłek
3.	Szkoła Podstawowa w Odrowążku	I – II - 33 III – IV - 25	25	6,00 zł	gorący posiłek
4.	Szkoła Podstawowa w Mroczkowie	I – II - 31 III – IV - 28	19	2,00 zł	gorący posiłek

Dodatkowo w 2013 roku Ośrodek sfinansował koszt wyżywienia 88 uczniów uczęszczających do placówek poza terenem gminy Bliżyn. Koszt gorącego posiłku wynosił od 3,20 zł do 15,00 zł przy całodziennym wyżywieniu. W roku bieżącym do dnia kontroli Ośrodek opłaca dożywianie 34 uczniów uczęszczających do szkół poza terenem gminy. Ponadto w ramach art. 6a ustawy z dnia 29 grudnia 2005 roku ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. z 2005 r. Nr 267, poz. 2259 ze zm.) na wniosek dyrektora szkoły w roku 2013 z posiłku skorzystało 12 dzieci, a w roku 2014 do dnia kontroli - 7 dzieci.

Z powyższego zestawienia wynika, iż we wszystkich szkołach dzieci korzystają z gorącego posiłku.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

PS.ZPP.8212.83.2013; PS.ZPP.8212.85.2013; PS.ZPP.8212.53.2013; PS.PP.8212.30.2013;
PS.ZPP.8221.39.2013; PS.ZPP.8212.7.2013; PS.ZPP.8212.35.2013; PS.ZPP.8212.62.2013;
PS.ZPP.8212.75.2013; PS.8212.PP.ZC.29.2013;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS.5113.ZD.46A.2014; PS.ZD.81250.58.2013; OPS.5113.ZD.50.2014;
OPS.5113.ZD.87.2014; OPS.5113.ZD.86.2014; PS.ZD.81250.42.2013;
PS.ZD.81250.106.2013; PS.ZD.81250.16.2013; OPS.5113.ZD.53.2014;
PS.ZD.PP.81250.77.2013; OPS.5113.ZD.76.2014; PS.ZD.PP.81250.103.2013;
OPS.5113.ZD.89.2014.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajdowała się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W roku 2014 w podstawie prawnej decyzji jest Uchwała Rady Gminy o podwyższeniu kryterium dochodowego do 150 %. W podstawie prawnej decyzji przywoływano art. 108 k.p.a. (w kilku przypadkach stwierdzono nieaktualny publikator), w sentencji informowano klienta o tym fakcie oraz uzasadniano powód nadania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

Zasiłki celowe na zakup artykułów żywnościowych z wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przyznawane są osobom/rodzinom, gdzie dochód nie przekracza 150% kryterium.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń, natomiast Zespół kontrolny wskazał na konieczność ujednolicenia oznaczeń decyzji administracyjnych.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Bliżynie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby

bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2013, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika GOPS (Zał. Nr 2), udzieliła ^{304 AP} 637 osobom zasiłków celowych, w tym 32 osobom na kwotę 6 654 zł specjalnych zasiłków celowych. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na zaspokojenie bieżących potrzeb, żywność, częściowe pokrycie kosztów zakupu leków, opału, energii elektrycznej. Najczęstszym powodem ubiegania się o zasiłek celowy specjalny były wydatki na lekarstwa lub na leczenie, które były potwierdzane imiennymi fakturami.

W I kwartale 2014 r. zasiłek celowy przyznano dla 191 osób i dla 7 zasiłki celowe specjalne.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe:

PS.8212.ZC.227.2013; PS.ZC.8212.198.2013; OPS.5102.ZC.169.2014;
OPS.5102.ZC.112.2014; PS.8212.ZC.259.2013; OPS.5102.ZC.132.2014;
PS.ZC.8212.320.2013; PS.8212.ZC.154.2013; OPS.5102.ZC.88.2014;
PS.ZC.8212.317.2013; PS.8212.ZC.104.2013.

Zasiłki celowe specjalne:

PS.ZC.8212.381.2013; PS.ZCS.8212.386.2013; PS.8212.ZC.2.2013; PS.8212.ZC.250.2013;
OPS.5102.ZC.130.2014; PS.8212.ZCS.355.2013; PS.ZCS.8212.224.2013;
PS.8212.SZC.439.2013; PS.ZCS.8212.380.2013; PS.ZC.8212.18.2013;
PS.8212.SZC.278.2013; OPS.5102.ZCS.106.2014.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. W części skontrolowanych decyzji brak było publikatora ustawy kodeks postępowania administracyjnego, w części był nieaktualny oraz brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W podstawie prawnej decyzji przywoływano art. 108 k.p.a.,

w sentencji informowano klienta o tym fakcie oraz uzasadniano powód nadania decyzji rygору natychmiastowej wykonalności.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia, natomiast wskazał na konieczność ujednoczenia oznaczeń decyzji administracyjnych.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bliżynie realizuje usługi opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze w roku 2013 i 2014 określa Uchwała Nr XXIV/140/2012 Rady Gminy z dnia 29 października 2012 rok w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bliżynie.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w formie zaspokojenia niezbędnych i codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej oraz w miarę możliwości zapewnienia kontaktu z otoczeniem: osobom samotnym oraz w miarę możliwości osobom i rodzinom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina takiej pomocy nie może zapewnić. Usługi przyznawane są na podstawie: wniosku złożonego przez osoby zainteresowane, wywiadu środowiskowego wraz z niezbędną dokumentacją, zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego, iż osoba ubiegająca się o przyznanie usług opiekuńczych wymaga pomocy innych osób. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponoszą odpłatność w zależności od posiadanego dochodu. W decyzji administracyjnej wydawanej przez Kierownika OPS określony jest okres i miejsce świadczenia usług, wysokość odpłatności oraz termin i miejsce dokonywania opłaty za świadczone usługi. W roku 2013 usługami objętych było ²⁷~~30~~ osób, a w roku 2014 do dnia kontroli – 19.

Usługi realizuje sześć opiekunek domowych zatrudnionych w Ośrodku Pomocy Społecznej.

Sprawdzono następujące akta spraw:

OPS.5122.UO.17.2014;	OPS.5122.UO.16.2014;	OPS.8131.UO.28.2013;
OPS.5122.UO.18.2014;	OPS.5122.UO.15.2014;	PS.8131.UO.21.2013;
OPS.5122.UO.14.2014;	PS.8131.UO.20.2013;	OPS.5122.UO.13.2014;

OPS.5122.UO.19.2014;
OPS.5122.UO.8.2014.

OPS.5122.UO.12.2014;

OPS.5122.UO.10.2014;

W aktach klientów znajdują się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia lekarskie i decyzje administracyjne. W podstawie prawnej wydanych decyzji odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, Uchwałę Rady Gminy w Bliżynie, upoważnienie Wójta do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej oraz kodeks postępowania administracyjnego, który miał w kilku przypadkach nieaktualny publikator. W podstawie prawnej brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2013 Ośrodek opłacał pobyt 18 swoich mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej, a koszt udzielonej pomocy wyniósł 346 458 zł. W roku 2014 w domach pomocy społecznej przebywa 15 mieszkańców gminy Bliżyn.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna realizowana jest w formie poradnictwa rodzinnego i specjalistycznego, działań aktywizacyjnych klientów OPS, wsparcia i kierowania w ubieganiu się o ustalenie uprawnień oraz nabywanie praw do świadczeń z innych systemów pomocy. Poradnictwo rodzinne polega w głównej mierze na wzmacnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

w rodzinach, motywowaniu do racjonalnego gospodarowania budżetem rodziny. W zakresie poradnictwa specjalistycznego pracownicy socjalni w uzasadnionych przypadkach informują osoby i rodziny o możliwości skorzystania z porad terapeuty uzależnień (Punkt Konsultacyjny przy GOPS), prawnika i terapeuty ds. przemocy (w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Skarżysku-Kamiennej, Ośrodku Leczenia Uzależnień w Skarżysku-Kamiennej). W szczególnie uzasadnionych przypadkach pracownicy socjalni kierują osoby do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownicy socjalni są w stałym kontakcie z PUP celem działań w zakresie aktywizacji zawodowej. Pracownicy socjalni informują osoby korzystające z pomocy GOPS o możliwości skorzystania z zajęć w Środowiskowych Domach Samopomocy na terenie Powiatu, współpracują z tymi jednostkami celem wzmocnienia prawidłowego funkcjonowania wspólnych podopiecznych. W zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom prowadzą działania polegające na wypożyczaniu sprzętu rehabilitacyjnego i wspomagającego (wózki aktywne i akumulatorowe, wózki sanitarne, materace przeciwodleżynowe, balkoniki), informują o możliwości skorzystania z pomocy PFRON oraz stowarzyszeń i fundacji. W 2013 r. pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną z 402 rodzinami.

W 2008 roku z inicjatywy pracowników GOPS w Bliżynie powstał w ramach PPWOW Klub Seniora "Emeryt". Dzięki pracy pracowników socjalnych i przy ich wsparciu obecnie funkcjonują 4 kluby seniora w różnych sołectwach, w których mają możliwość spotykać się osoby starsze z terenu całej gminy. Pracownicy socjalni uczestniczą w spotkaniach seniorów, koordynują plany spotkań i wyjazdów, służą wsparciem i radą w bieżących sprawach osób starszych.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w 2013 roku pracownicy socjalni GOPS zawarli 32 kontrakty, w tym 12 kontraktów socjalnych poza PO KL, a w roku 2014 do dnia kontroli 1 kontrakt socjalny i 12 z PO KL.

W kontraktach uzgodniono cel główny: przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osoby korzystającej z pomocy GOPS poprzez uczestnictwo w aktywnych formach społecznych tj. - wsparcie asystenta rodziny, udział w spotkaniach Klubu Samopomocowego, współpraca z pracownikiem socjalnym, udział w indywidualnych spotkaniach z psychologiem, udział w indywidualnych konsultacjach z doradcą zawodowym, udział w szkoleniach, wsparcie finansowe GOPS (przyznawanie świadczeń).

Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bliżynie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kierownik Ośrodka posiada upoważnienie Wójta Gminy do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz do wydawania w tych sprawach decyzji.

W kontrolowanym Ośrodku w 2013 roku zatrudnionych było dwóch asystentów rodziny, którzy obejmowali wsparciem i pomocą 21 rodzin. GOPS w Bliżynie pozyskał środki finansowe na zatrudnienie asystenta w ramach Resortowego programu wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej. W roku bieżącym też dwóch asystentów rodziny prowadzi pracę z 20 rodzinami.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, usług opiekuńczych oraz celowego i specjalnego celowego przyznano celowo i zasadnie.

Natomiast stwierdzono uchybienia w trybie przyznawania zasiłków okresowych. Część skontrolowanych świadczeń została przyznana niezgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, w którym jest mowa, iż „pomoc przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek”. Według wyjaśnień Kierownika jednostki sposób przyznawania zasiłków okresowych został uzależniony od składanych do Wydziału Polityki Społecznej zapotrzebowań na środki finansowe i momentu ich otrzymania. Zespół inspektorów stwierdził, że jest to niezgodne z ustawą i pouczył o zmianie postępowania.

W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur lub informacje z tych instytucji o nie pobieraniu świadczeń, zaświadczenia o wielkości gospodarstwa rolnego, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, poświadczenia o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej w większości spraw sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz upoważnienie Wójta do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej. Wszystkie decyzje, którym

nadano rygor natychmiastowej wykonalności posiadały w sentencji informację o tym fakcie oraz w uzasadnieniu podawano powód nadania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

Natomiast w części decyzji odnotowano brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Ponadto w kilku przypadkach brak było publikatora kodeksu postępowania administracyjnego lub był on nieaktualny.

W wyniku przeprowadzonej wizji stwierdzono, że warunki lokalowe Ośrodka nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność (w 1 pokoju pracuje 5 pracowników socjalnych).

Kierownik GOPS w Bliżynie legitymuje się określonym w ustawie wykształceniem, w tym specjalizacją z organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje wymagane na zajmowanych stanowiskach. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika przypada 1 689 mieszkańców.

Zespół kontrolny stwierdził, iż kontrolowana jednostka w stopniu dostatecznym wykorzystuje kontrakt socjalny jako narzędzie pracy socjalnej.

Pozytywnym jest fakt, iż wszystkie dzieci otrzymują gorący posiłek.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudnionych jest dwóch asystentów rodziny, którzy pracują z 20 rodzinami.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli,

umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracon

2. Barbara Nowak

Kielce, dnia 8 maja 2014 r.

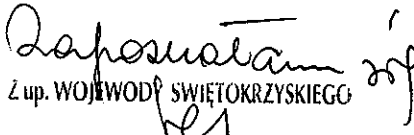
Ze strony kontrolowanej:

odebrałam osobiście
15.05.2014.

Z up. Kierownika GOPS

mgr Monika Lukomska
Specjalista pracy socjalnej

GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
w Bliżynie
ul. VI Wieków Bliżyna 2
26-120 Bliżyn, tel. 41-254-13-26
NIP 663-14-01-183

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
mgr Renata Segiecińska
Z-CIA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w Kielcach
Wydział Polityki Społecznej